

Handläggare: Rebecka Strandberg
Telefon: 08-508 18 122

Till
Farsta stadsdelsnämnd
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Förslag till planering för boenden för äldre i Stockholms stad

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ingrid Friberg
avdelningschef

Gillis Hammar
stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
avdelningschef

Margareta Östrand
tf stadsdelsdirektör

Lena Borgman
avdelningschef

Sammanfattning

Den 1 juli 2008 infördes valfrihetssystem för vård- och omsorgsboende i Stockholms stad. I äldrenämndens förslag till planering av boenden för äldre i Stockholms stad görs bedömningen att många äldre väljer en bostad i sitt närområde. Mot bakgrund av detta ska staden verka för att det finns ett tillräckligt utbud av vård- och omsorgsboenden i varje region av den kvalitet som staden anser att boendena bör uppnå. Äldrenämnden föreslår att det efter de rekommenderade förändringarna bör avvecklas ytterligare ca 90 platser i regionen till år 2020.

Efter att stadsdelsförvaltningarna i Region Östra Söderort har uppdaterat antalet befintliga platser samt det framtida behovet av platser på vård- och omsorgsboenden inom regionen görs bedömningen att det efter de föreslagna förändringarna inte finns något behov av att avveckla ytterligare 90 platser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samarbete mellan de tre stadsdelsförvaltningarnas äldreomsorgsavdelningar. Stadsdelsnämndernas pensionärsråd behandlar ärendet inför nämndernas sammanträden i januari 2009.

Bakgrund

I Budget 2008 för Stockholms stad ges äldrenämnden i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen genomföra en kartläggning av särskilda boenden för äldre samt bedöma efterfrågan och utreda det framtida behovet av olika boendeformer. I planen för vård- och omsorgsboenden redovisas nuvarande behov av platser samt en prognos för nyttjandet av platser fram till år 2020. Detta arbete påbörjades genom en inledande utredning som genomfördes av konsultföretaget Solving, Bohlin & Strömberg på uppdrag av kommunstyrelsen. I rapporten konstateras att efterfrågan på heldygnsoomsorg prognostiseras minska med ca 350 platser (cirka 5 procent) i Stockholms stad under perioden 2007-2016. Behovet och tillgången varierar i olika regioner. I rapporten ges förslag till planering av boende för äldre i Stockholms stad indelat i fem olika regioner. Region Östra Söderort omfattar Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Farsta stadsdelsområden.

Den 1 juli 2008 infördes valfrihetssystem för vård- och omsorgsboende i Stockholms stad i boendekategorierna sjukhem, gruppboende och ålderdomshem. Valfrihetssystemet innebär att den som genom biståndsbeslut blir beviljad ett permanent boende med inriktning sjukhem, ålderdomshem eller gruppboende, själv får välja mellan de platser som drivs i stadens regi, genom entreprenadavtal och de som ingår i det ramavtal om köp av enstaka platser som staden har tecknat. I äldrenämndens förslag till planering av boenden görs bedömningen att många äldre väljer en bostad i sitt närområde. Mot bakgrund av detta ska staden verka för att

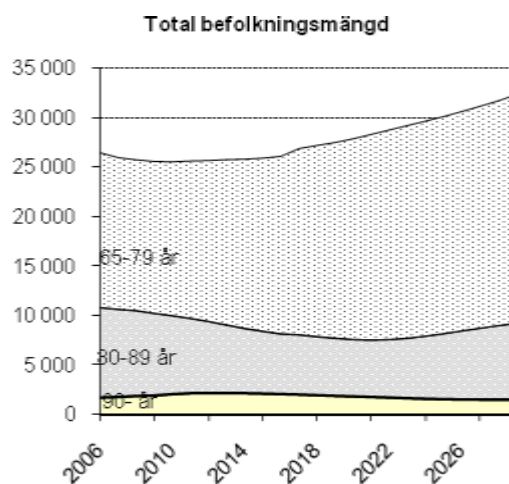
det finns ett tillräckligt utbud av vård- och omsorgsboenden i varje region av den kvalitet som staden anser att boendena bör uppnå.

Införandet av valfrihetssystem och en ny lag om upphandling av privata utförare medför osäkerhet om hur stor del av behovet som ska tillgodoses i kommunal regi. På kort sikt motsvarar dock utbudet i privat regi det antal platser som staden tecknat ramavtal om.

Sammanfattning av äldrenämndens förslag

Tabell 11. Befolkningsutveckling

År	2007	2010	2015	2020	2030
Befolkning över 65 år enl USK	25 990	25 570	25 950	27 900	32 910
Därav över 70 år	20 700	19 130	18 360	19 820	23 540
Därav över 80 år	10 650	10 000	8 430	7 600	9 420
Därav över 90 år	1 790	2 060	2 130	1 850	1 520

Vård- och omsorgsboenden

Tabell 12. Befintliga platser

	antal platser
Stureby	160
Tussmötegården	65
Mårtensgården	45
Skogsläntan, Dalen	7
Skogsläntan, Dalen	7
Skogsläntan, Årsta	7
Skogsläntan, Dalen	8
Högdalen	157
Årsta sjukhem	77
Åsen	0
Hemmet för gamla	149
Farsta sjukhem	159
Edö äldreboende	89
Postiljonen	96
Ängsö	13
Veckobo	11
SUMMA	1050

Tabell 13. Prognos på regionnivå

År	2008	2010	2016	2020	2030
Behov av platser enl SBS	1722		1550		
Behov av platser enl USK	1716	1680		1440	1520
varav köpta platser	709	706		605	638
varav i egen regi	1007	974		835	882
Prognos med oförändrat antal platser					
Tillgängliga platser i egen regi	1050	1050		1050	1050
varav korttidsplatser	42	42		42	42
Överskott/underskott av perm. platser	1	34		173	126
Prognos med föreslagna förändringar					
Tillgängliga platser i egen regi	1050	957		832	832
varav korttidsplatser	42	42		42	42
Överskott/underskott av perm. platser	1	-59		-45	-92

Såväl Stockholms Stads Utrednings- och Statistikkontor AB (USK) som Solving, Bohlin & Strömberg räknar med ett minskande behov. I Region Östra Söderort fortsätter minskningen även fram till år 2030. Det minskade behovet berör Enske-de-Årsta-Vantör och Farsta stadsdelsområden. Redan nu finns 24 tomma platser i Enske-de-Årsta-Vantör.

Farsta stadsdelsnämnd har beslutat att man ska se över möjligheten att omvandla, bygga om och modernisera Farsta vård- och omsorgsboende. Förslaget innebär att ett hus återgår till Micasa för uthyrning till en annan utförare av vård- och omsorg medan det andra huset byggs om till moderna vård- och omsorgsboenden i egen regi. Förslaget innebär att antalet platser minskar till 66, dvs med 93. En översiktlig beräkning visar att ombyggnadskostnaden kommer att uppgå till 120-140 mnkr. Parallellt pågår även en utredning om vad det skulle kosta att bygga nytt så att detta kan jämföras med ombyggnadskostnaden.

Tabell 14. Befintliga servicehus

	Antal lägenheter	Fastighetsägare
Enskededalen	201	Micasa
Rågsved	76	Micasa
Enskede Nya	89	Micasa
Hammarbyhöjden	95	Micasa
Edö	152	Micasa
SUMMA	613	

Enskede Nya och Hammarbyhöjden är renodlade servicehus. Enskededalens servicehus inrymmer ett av Skogsglántans gruppboenden, utöver servicehuslägenheterna. Edö och Rågsved inrymmer olika slag av särskilda boendeformer för äldre. I regionen fanns i mars 2008 35 tomma servicehuslägenheter. Hus C i Edö servicehus har enrumslägenheter som sedan länge har varit svåruthyrda. Flest tomma lägenheter finns dock i Enskededalens servicehus.

Micasas undersökningar visar på stort underhållsbehov i Rågsveds servicehus samt relativt stora behov i Postiljonen, Edö servicehus och äldreboende samt Hemmet för gamla. Servicehusen i regionen är generellt i behov av renovering av badrum och ytskikt.

Äldrenämndens förslag till planering av boenden för äldre i Region Östra Söderort

Äldrenämnden tillstyrker att ett av de två hus som utgör Farsta vård- och omsorgsboende byggs om eller, om det visar sig mer kostnadseffektivt, att ett nytt hus byggs.

På sikt kan enligt äldrenämndens mening Skogsglántan med 29 platser avvecklas. Bostadsrätterna bör kunna användas för andra behov inom socialtjänsten. Skogsglántan har höga driftkostnader. Skogsglántans gruppboenden finns på flera adresser. En enhet hyrs av en bostadsrättsförening i Dalen och en annan av Svenska Bostäder på en gård där omvandling till bostadsrätt pågår. En tredje är inrymd i Enskededalens servicehus. En fjärde är inrymd i bostadsrättslägenheter i Årsta. Bostadsrätterna bör kunna användas för andra behov inom socialtjänsten. Prognosen tyder på att Åsens ålderdomshem inte behöver återuppstå när det inte längre behövs för evakuering. Eventuellt kommer Åsen att övergå i privat regi år 2011.

Fram till år 2020 bör ytterligare ca 90 platser avvecklas i regionen. Äldrenämnden föreslår att de stadsdelsnämnder som ingår i Region Östra Söderort tillsammans utreder vilket eller vilka vård- och omsorgsboenden som är mest lämpliga att avveckla. Det är dock viktigt att en eventuell avveckling några år fram i tiden föregås av en då aktuell prognos- och behovsinventering innan förändringar genomförs.

Ombyggnaden av Farsta vård- och omsorgsboende medför bortfall även av platser för korttidsvård. Dessa måste ersättas genom omdisponering av något av de andra vård- och omsorgsboendena. I Postiljonen är ytorna inte effektivt utnyttjade (81 kvm per plats) och äldreförvaltningen bedömer att lokalstandarden inte riktigt når upp till de krav som kan ställas. Eventuellt kan hela eller delar av Postiljonen på sikt disponeras för korttidsvård.

Förvaltningarnas synpunkter och förslag

Förvaltningarna inom Region Östra Söderort instämmer i stort i äldrenämndens planering av boenden för äldre i Stockholms stad. Förvaltningarna ser positivt på att staden ska verka för att det finns ett tillräckligt utbud av vård- och omsorgsboenden i varje region av den kvalitet som staden anser att boendena bör uppnå.

I äldrenämndens förslag redovisas att det finns 1050 befintliga platser i Region Östra Söderort. Stadsdelsförvaltningarna har uppdaterat dessa uppgifter och finner att det i dagsläget finns 1014 platser på vård- och omsorgsboende i kommunal regi/entreprenad inom regionen. Enligt planerna på ombyggnation av Farsta vård- och omsorgsboende kommer de befintliga platserna att minska med ytterligare 74.

Micasa planerar för att hyra ut ett av husen till enskild vårdgivare för inrättande av äldreboende.

På Stureby vård- och omsorgsboende planeras för att göra om dubbelrummen till enkelrum under 2009. Med dessa förändringar medräknade kommer 924 platser i kommunal regi, inklusive entreprenad, att finnas i Östra Söderort. Inom regionen finns sex enskilda vårdgivare med totalt 451 platser.

Åsens ålderdomshem är avvecklat och stadsdelsförvaltningen har sagt upp lokalerna, som i dagsläget fungerar som evakueringslokal för Älvsjö stadsdelsnämnd. Micasa planerar för att hyra ut lokalerna till enskild vårdgivare för inrättande av äldreboende. Antal platser är för närvarande okänt.

De tre stadsdelsförvaltningarna i Region Östra Söderort har redovisat varsin prognos av behovet av vård- och omsorgsboende till och med 2017. I uträkningarna har förvaltningarna dels använt sig av befolkningsprognoser från USK, dels uppgifter om hur stor andel av personer över 65 som idag är i behov av en plats på vård- och omsorgsboende. I uträkningarna har hänsyn tagits till att behovet ser olika ut för olika åldersgrupper från 65 år till 95 år och över.

- I Farsta kommer behovet av platser att öka från 555 år 2009 till 564 platser år 2017.
- I Enskede-Årsta-Vantör kommer behovet av platser att minska från 690 år 2009 till 624 platser år 2017.
- I Skarpnäck kommer behovet av platser att minska från 353 år 2009 till 300 platser 2017.

	2009	2011	2013	2015	2017
Farsta	555	565	566	565	564
E-Å-V	690	691	670	644	624
Skarpnäck	353	355	335	311	300
totalt	1598	1611	1571	1520	1488

Sammanlagt kommer behovet i regionen att minska med 110 platser till 2017.

Äldrenämnden föreslår att det efter de rekommenderade förändringarna bör avvecklas ytterligare ca 90 platser i regionen till år 2020 samt att de stadsdelsnäm-

der som ingår i Region Östra Söderort tillsammans utreder vilket eller vilka vård- och omsorgsboenden som är mest lämpliga att avveckla.

Efter att stadsdelsförvaltningarna i Region Östra Söderort har uppdaterat antalet befintliga platser samt det framtida behovet av platser på vård- och omsorgsboenden inom regionen görs bedömningen att det efter de föreslagna förändringarna inte finns något behov av att avveckla ytterligare 90 platser. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning ser i dagsläget inte något behov av att avveckla Skogsglántans boendeenhet. Enheten har utökats med två platser för att sänka driftskostnaderna och omfattar nu 31 lägenheter.

I förslaget framkommer att det i regionen i mars 2008 fanns 35 tomma servicehuslägenheter. Detta stämmer inte i nuläget då Skarpnäck inte har några tomma servicehuslägenheter och Enskede-Årsta-Vantör istället har en liten kö. På Edö servicehus är det inte längre problem med att hyra ut enrumslägenheterna och de fyra lägenheter som idag står tomma är under renovering.

Enskede-Årsta-Vantör planerar att inom Enskededalens servicehus ta åtta lägenheter i anspråk för ett gruppboende inom socialpsykiatri.

Förvaltningarna föreslår att respektive stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningarnas gemensamma tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Äldrenämndens förslag till planering för boenden för äldre i Stockholms stad